

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Carolus M. Romanorum Imperator, Et Francorum Rex,
Romano-Catholicus, Libris IV. Explicatus, Et Vindicatus**

Schaten, Nicolaus

Nevhsii, 1674

§. De libris Carolinis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-99067](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-99067)

tur mutuò hæ regulæ se juvant, habentque se, ut excedens, & excessum: facitque hæc regula viva, ut quod in Scriptura est certum, *quo ad se*, id per declarationem Ecclesiæ reddatur certum atque evidens *quo ad nos*. Hæc paucis de proposita controversia, de qua multis Bellarminus, Suarez, Becanus, Valentia, Stapletonus, alijque Theologi ac Scriptores, Nondum repertus ex novatoribus, qui immotum hoc fundamentum concuteret, & si vel unicum hoc *religionis principium*, in quo omnis cardo controversiarum vertatur, caperent, admitterentque adversarij, brevi omnes lites conquiescerent, redirentque omnes in concordiam cum Catholica Ecclesia, & ad gremium Matris suæ, ex quo primi errorum magistri per tot dissidia religionis, & cruenta bella exierunt.

DE LIBRIS CAROLINIS.

Magno passim novatores plausu Carolinos, ut vocant, libros producunt, quòd in ijs reperisse se jactitent, quæ Lutheranam doctrinam ex Caroli ævo, & Caroli sensu comprobent. Hos inter Nifanius cum antiquis, ut solet, & putridis, totiesque rejectis mercibus, prodit in forum suum scrutarium. Tres potissimum de hisce IV. Libris, qui contra cultum imaginum, tempore Caroli M. conscripti circumferuntur, sunt sententiæ. Prima quorundam Catholicorum, qui opinati sunt, eos omninò post tempora Lutheri conscriptos esse, quorum opinatio passim rejicitur: Tum quòd ex priscis scriptoribus sint, qui eos viderint: Quin Steuchus Bibliothecarius refert, eos adhuc asservari in Bibliotheca Romana: tum quòd Hadrianus Pontifex eos refutarit, ut constat ex ejus epistola ad Carolum M. Denique quod Hincmarus Archiepiscopus Rhemenfis à se lectos fateatur. Interim magna suspicio eos ab hæreticis nostris esse corruptos. Certè inscriptio Caroli M. non est, sed vel Goldasti Calvinistæ, aut aliorum Novatorum manus accessit. Altera sententia est Novatorum nostrorum, qui eos libros Carolo M. adscribunt, quæ falsa prorsus est, ut jam ostendemus. Tertia demum ac vera Catholicorum sententia est, asserentium hosce libros esse hæreticorum eorum, qui tempore Caroli M. cultum imaginum impugnarunt. Quocirca Carolini non sunt libri, sed pseudo-Carolini, ab hæreticis nostri sæculi Carolo M. falsò attributi.

Res

Res ita se habet : sub id tempus, quo Concilium Francofurtense agebatur ab Episcopis Gallia, & Germania, praesente Carolo M. adversus Elipandum Hæresiarcham, oblatis sunt Carolo M. vel occultè, vel palàm, libri adversus cultum imaginum cum primis conscripti, auctore incerto: quia ut Baronius & alij censent, varij eorum librorum fuere auctores hæresi infecti, credunturque fuisse discipuli Sereni Episcopi Massiliensis, à quo cultus imaginum oppugnari cœpit, tempore Gregorij M. ad quem propterea extat præclara illa Gregorij M. epistola, l. 7: epist. 9. cultum imaginum defendentis. Libros hosce in fasciculum colligatos, ob errores, suspectasque hæreses Carolus M. per Engelbertum Abbatem, Romam ad Hadrianum Pontificem misit, quemadmodum Carolus M. solitus in omnibus fidei controversijs consulere Apostolicam sedem. Pontifex acceptis libris Carolo respondit, & ex professo libros illos confutavit, interque cætera exclamat : *O insania fremenium contra fidem, & Christianam religionem ! ut asserant non colere aut venerari imagines, in quibus figura sunt Salvatoris, ejus Genitricis, vel Sanctorum, quorum virtute subsistit orbis, atque potitur humanum genus salute.* Ex quibus verbis Baronius rectè conficit, Carolum non esse auctorem, quando Pontifex spicula dirigit in auctores, & hæreticos eorum librorum. Deinde scribit Pontifex : *In hoc Capitulo, qui hæc scripserunt, criminari moliuntur, & contradicere veritati nituntur.* Nec de his dubitari potest, quando hæc Hadriani Pontificis responsio, & confutatio extat in Tomis Conciliorum, passimque in manibus versatur. Accedit Ivo, qui multa ex hoc libro nomine Hadriani in quartam sui partem decreti transtulit. Qua super re multis Alanus, Bellarminus, lib. 2. de Concilijs c. 8. & lib. 2. de Imaginibus, c. 15. Baronius ad annum Christi 794. Sirmondus in notis ad Concilium Francofurtense Tom. 20. Conciliorum Regionum, Gretzerus lib. contra Misenum & Goldastum, Binius, Surius, alijque. Nec alio nomine hi libri Carolini dicti sunt, quàm quòd Carolus miserit ad Hadrianum Pontificem, & Pontifex responsum suum remiserit ad Carolum. Capitularia verò Hadrianus nominat, quod libri illi in diversas contradictiones auctorum, & partes divisi essent, nec cohererent inter se, uti etiam scabro & hiulco stylo sunt exarati. Sanè si Caroli M. sunt libri, quare nihil ex ijs Ansegisus, nihil Benedictus Levita, inter Capitularia Caroli M. retulit, nihil Amersbachius inter constitutiones

tiones Caroli, aut alius inter Caroli M. monumenta numeravit. Id primum Novatores nostri, cum Goldasto Calviniano fallacissimo scriptore, commentifunt.

II. Non fuisse Caroli Magni libros, evidens est ex eo, quod Hadrianus Pontifex testetur, nihil in ijs libris esse Caroli Magni, præter ultimum Capitulum, quo Carolus Magnus suam prorsus contrariam sententiam, judiciumq; subjunxit ad Hadrianum, hoc ille tanquam aurum à scoria hæreticorum distinxit: Ita enim ex rescripto Hadriani introducitur Carolus, cap. 25. *Ultimum Capitulum est, ut sciat Dominus Apostolicus, & Pater noster, & cuncta simul Romana Ecclesia, ut secundum quod continetur in epistola beatissimi Gregorij, quam ad Serenum Massiliensium Episcopum direxit. Permittimus imagines Sanctorum, quicumque eas formare voluerint, tam in Ecclesia, quam extra Ecclesiam, propter amorem Dei, & Sanctorum ejus, adorare verò eas nequaquam cogimus, qui noluerint: Frangere vel destruere eas, etiam si quis voluerit, non permittimus, & quia sensum sanctissimi Gregorij sequi in hac epistola universalem Catholicam Ecclesiam Deo placitam, indubitanter & libere profitemur.* Hoc Caroli judicium libris adscriptum, fuit dilaudatum ab Hadriano Pontifice in hæc verba: *Hoc sacrum & venerandum Capitulum, multum distat à totis supradictis Capitulis, & idcirco jam agnovimus vestra à Deo servata, Orthodoxaq; Regalis excellentia esse proprium, in eo, ubi recte fidei plena, penitus confessa est sensum sanctissimum Gregorij sequi.*

III. Libri illi Caroli non sunt, quia multis erroribus respersi sunt. Nam I. auctor Constantinopolim urbem ponit in Bithinia, quæ in Thracia est. II. Afferit Conciliū pro cultu Imaginū Constantinopoli celebratum, quod Nicæa est habitū. III. Affingit Nicænæ Synodo quod sanxerit Eucharistiā esse figuram corporis Christi, quæ iconomachorum istic damnata propositio fuit, ut in libro tertio referemus. Multa præterea hujusmodi absurda reperias in libris illis, de quibus Sirmondus in notis ad IV. Hadriani epistolā, ad Carol. M. scriptam. Vide etiā Bellarm. & alios.

IV. Licet hi libri tempore Caroli M. conscripti fuerint, nullum tamen certum auctoris nomen ab origine sua præferunt: Nec alia hujus rei causa est, quàm quod Carolo M. ab hæreticis obruti fuerint, quos nominis puduit, si quā fraude simul hæreses suas obtrudere possent. At postquam nostrā ætate, cum hæresi simulante quadraginta annos, rursus ex foricū antris producti in lucem operā Goldasti Calvinista,

nistæ, ex bibliotheca ut censent Heidelbergensi, nova illis præfatio at-
texta est ab auctore, qui se *Eli Phil*i appellat: Enimverò si Caroli M. li-
ber, quid hæc ridicula, & insulla nomina, in quibus sibi mirificè placet
Nifanius, tanquam *filius hominis* libros hosce scripserit: quanquam nec à
vobis quidem proditum sit, auctorne sit *Eli Phil*i, pseudolibrorum an
præfationis tantum: ad quem nos, tanquam ad Rabbinum aliquem re-
mittitis.

V. Ipsi discrepantes librorum tituli & inscriptiones, quas præfixi-
tis, satis fallacias vestras patè faciunt: Nam quæ ex Bibliotheca Tillij af-
fertur inscriptio, sic habet: *Caroli M. Regis Francorum, & Longobardo-
rum, & Patricij Romanorum; filij, & defensoris sanctæ Ecclesiæ Dei, Capi-
tulare, de non adorandis Imaginibus, contra Constantini VII. Imper. & Hi-
renæ matris decretum & Synodum Nicænam II. pseudo-Synodum Oecumeni-
cam, seu universalem, compositum & publicatum in Concilio Francofur-
tensi & Hadriano Papæ missum. Anno Domini DCCXCIV.* Quæ inscriptio
falsissima, & conficta est à Calvinistis in Gallia, quantumvis obtenda-
tur ex Bibliotheca Tillij Episcopi Meldensis producta. Tum quòd
Carolus M. nunquam Synodum VII. Nicænam habuerit pro pseudo-
Synodo: tum quòd cultum Imaginum secundum decreta Synodi hujus
nunquam improbavit, sed comprobavit: tum quod Hadriano Pontifici
conjunctissimus vixerit, eumque ut oraculum sedis Apostolicæ consu-
luerit, audieritque in omnibus: Hadrianus verò Papa & Synodum illam,
& cultum Imaginum religiosissimè defendat, uti vel ex epistola illius ad
Carolus M. planum est, tum vel maximè ex actis hujus Synodi Nicænæ
II, quæ nihil aliud actum est, tam à Pontifice Romano, quam ab Impera-
tore Constantino, & Irene matre: quàm ut iconoclastarum hæresis da-
mnaretur: quòd is, qui acta ejus Concilij legerit, nisi impudentissimus
sit, & mortalium fallacissimus, negare non poterit.

Alter verò titulus, seu inscriptio pseudo-Carolinorum librorum
sic habet: *In nomine Domini & Salvatoris nostri IESU CHRISTI, inci-
pit opus Illustrissimi, & excellentissimi, seu spectabilis viri Caroli nutu Dei
Regis Francorum, Gallias, Germaniam, Italiamque, sive harum finitimas
provincias, Domino opitulante regentis, quæ in partibus Græciæ pro ado-
randis imaginibus, stolidè sive arroganter gesta est.* Hæc inscriptio non
Caroli M. nec Synodi Francofurtensis, sed Goldasti est fallacissimi Cal-
vinistæ, aut alterius hæretici, postquam libri hi ex Bibliotheca Heidel-

B B

bergensi

bergenſi ſunt eruti, & ab iſdem hæreticis corrupti, datique in lucem. Et quis ex ipſa inſcriptione hæreticum ſpiritum, & fraudes non agnoſcit? Aut quis ſanæ mentis homo ſibi perſuadebit, à Carolo M. Synodum Nicænâ appellari, ſtolidè, & arroganter contra uſum SS. Imaginum eſſe habitam? Aliter longè Carolus de cultu Imaginum ſacrarum ſenſit, ut vel ex uno ejus teſtimonio paulò ante relato evidens eſt. Jam verò ſi Carolini ſunt libri, utra inſcriptio eſt Caroli, prima an ſecunda? ſi prima, quid facit ſecunda? ſi ſecunda, quid facit prima? Verbo, utraque vel ex hoc ipſo conficta, & falſa convincitur. Ecce quibus fraudibus vobis opus eſt ad incruſtandas veteres hæreſes, ut eas populo ruriſus novas obtrudatis. Habetis ex *Caroli M.* ævo, tot Episcoporum *Synodos*, tot *Caroli M. conſtitutiones*, tot ſanctorum Episcoporum, & clarorum virorum ſcripta: Quid neceſſe eſt ad obſcuros, & projectos priſcorum hæreticorum libros nos remittere, qui tot ſæculis, ex quo damnati ſunt, hæſere in tenebris? Quis veterum ſcriptorum de his nugis veſtris, de inſcriptione, præfatione, auctore *Eli Philii*, & auctoritate iſtorum librorum meminit? aut quis teſtimonia ex his unquam libris, ante veſtras hæreſes produxit? Cæterum quæ Goldaſtus hic attulit, ut Alcuino adſcribat hoſce libros, ea à Gretſero exploſa ſunt, in gemina replica, nec aliud quàm riſum merentur. Præterquam quod ſtylus librorum *pſeudo-Carolinorum* tam diverſus ſit ab *Alcuino*, quàm Apulei à Tullio, aut Apulei aſinus ab equo. Si modò utrumque auctorem aliquando legerit, aut viderit Niſanius. Prodit tamen ille nobis cum ſuo Caſſandro, eò quòd iſ hoſce libros repererit Romæ in Bibliotheca Vaticana, & *Alcuino* Caroli M. præceptori adſcribat. Fecerit hoc Caſſander, nec ultra ejus teſtimonium accipimus, quàm ſomnium. Quo veteri ejus ſæculi auctore id probat? quo argumento? proſus nullo. Ut tam falſò hi libri adſcribantur *Alcuino*, quàm *Carolo*, quorum una ſemper in Catholica fide, & cultu Imaginum pro Nicænâ Synodo deſenſio fuit. Magnis interim laudibus Caſſandrum attollis, virum ſcilicet, qui à Cæſaribus ſit conſultus. Scio, magnus aliquamdiu in ore hominum Caſſander, compoſitionem religionis pollicitus inter Catholicos, & Lutheranos, tanquam Dictator aliquis, ut eluderet omnes, cum nec ipſe ſincerè Catholicus, nec Lutheranus, nec Calviniſta eſſet. Celebres quidem eâ tempeſtate triumviri *Eraſmus*, *Caſſander*, *Wicelinus*: ſed *amphibij*, *ambigui*, & inter ſidera errantia recenſiti, qui nulli certæ religioni ſe addixere: *Spiritus S. poſuit Episcopos*

regere

regere Ecclesiam Dei, non illos profanos, philologos, & criticos homines. Horum deliramenta, vestrae fidei sint dogmata.

Demum si Carolinis hisce libris stare placeat, oportet ut & cetera etiam recipiatis: Nam in his libris aperte docetur supremum iudicium in controversijs fidei pertinere ad Romanum Pontificem, eumque non à Concilijs, sed à Deo ipso habere primatum. Exorcismum adhibendum Baptismo: templa certo ritu dedicanda esse: orandum pro defunctis: Sanctos invocandos: Reliquias venerandas: chrismatis, aquæ, salisque benedicti usum retinendum in Ecclesia: Eucharistiam esse verum corpus Christi: Christum in Eucharistia esse adorandum, & tanquam verum & proprium Sacrificium esse offerendum. Quæ sanè Catholicæ fidei, non Lutheranae, aut Calvinianæ sunt dogmata: Nam etsi cultum Imaginum auctores pseudo-Carolinorum librorum improbant, non tamen idcirco cultum Sanctorum, ceteraque Catholicæ fidei dogmata rejecerunt. Tanto nunc vestra hæresis deterior, quæ hæc omnia evertit. Ah miseri, cæci quæ vos, quibus ab exoletis & scabiosis hæreticis, fidei vestrae dogmata emendicare necesse est!

Postremò Nifanius nobis Sirmondum opponit, quod is scribat, hosce quatuor libros adversus cultum Imaginum negari non posse, qui epistolam Hadriani ad Carolum M. de hisce libris admittunt. Ita sanè est, neque nos negamus illos libros, sed negamus Caroli esse: Verum quod Sirmondi viri nostro sæculo doctissimi, & celeberrimi de hisce libris sit iudicium, & quæ Hadriani Pontificis adversus hosce sit refutatio ad Carolum rescripta, Nifanius callidè suppressit, ut pro ingenio suo fraudem, suumque incauto lectori faciat. Igitur Sirmondus de utroque in hæc verba: Hadriani Pontificis epistolam ad Carolum M. integram, ex Gallia ad Gregorium XIII. missam hic exhibemus. *Refutantur in ea quatuor libri, quos discipuli Sereni Massiliensis, primi Galliarum iconomachi, pro impugnandis Imaginibus adversus Nicanam Synodum tempore Concilij Francofurtensis conscripserant, & Carolo Regi Francorum obtulerant, quibusq; per mendacium & calumniam attribuunt Nicænis Patribus: Primo, quod Eucharistia sit imago corporis Christi: Secundo quod Synodus pro Imaginum cultu celebrata ab Hadriano Pontifice non fuerit approbata: Tertiò quod in eodem fuerit definitum, Imagines cultu latria esse colendas, & adorandas: Quarto textum Concilij Nicæni falso allegantes asseruerunt, Constantinum Cypri Episcopum, in eodem Concilio Nicæno ana-*

ihema dixisse ijs, qui non adorant Imagines ea adoratione, quâ sanctissima Trinitas adoratur. Hosce quatuor libros, quos Carolinos appellant, quosque per capita distinctos, Hadrianus Papa Capitulare nominat, quibus iconomachia pro viribus defenditur, omnisque cultus Imaginum damnatur, sub nomine Caroli M. quidam impostor Eliphili suo, & typographi nomine suppresso, anno Domini 1545. in lucem emisit. Apud hereticos nostri temporis maxima eorum est auctoritas, utpote quod cultum Imaginum impugnent, ut maiorem auctoritatem illis concilient, à Carolo M. compositos fuisse magnâ cum injuriâ Regis Christianissimi comminiscuntur. Nam si Epistolam Hadriani perlegas, reperies in ea hosce libros non ab uno aliquo auctore, sed consarcinatos fuisse à pluribus Sereni Massiliensis discipulis, quorum alij alia Nicæna Synodi Capitula sine ordine impugnarant, atq; ea qua in unum congesserant, unoq; fasciculo alligaverant postea Carolo Regi obtulerunt, qui dum eos accepisset, per Angilbertum ministrum sua Capella, Pontifici examinandos transmisit: Quod sanè Rex Carolus non fecisset, si ad impugnandam Synodum Nicænam eos ipse conscripisset. Hæc Jacobus Sirmundus tom. 18. Concil. General. ad epist. Hadriani Carolo transmissam, ex quibus prudens lector facile æstimet, quid de his pseudo-Carolinis libris, & quid de inani Novatorum triumpho sentiendum sit. Quod si quis deinde ipsam Hadriani epistolam in formam refutantis libri conscriptam pervolverit, quæ Concilio Nicæno tom. 18. Concil. General. subnexa est, intelligetis, quàm Apostolico spiritu, & plenâ veritatis voce pseudo-Carolini libri confutati sint, ex quibus nihil Caroli, præter unum Capitulum, de quo supra relatatum est, agnoscit Hadrianus, qua in re Carolus M. qui tota mentis intentione, & cordis alacritate proficitur, se Apostolicæ fedi in hære, toti se Pontificis doctrinæ iudicioq; permittit. Hæc paucis hic de libris Carolinis: quando adversarius, ceteriq; heterodoxi, multa suæ hæresis dogmata in ijs fundat, tanquã ex cælo sibi submissi sint, quos olim Caroli M. tempore iconomachorum hæresis fabricavit, & Novatores nostri, tanquam novo tectorio hæresis opere renovârunt, ut hic illud Ezech. c. 13. de falsis Proph. valeat: *Locuti estis vana, & vidistis mendaciæ . . . Ipse edificabat parietem, illi autẽ linebãt eum luto sine paleis. Dic ad eos, qui liniunt absq; temperatura, quod casurus sit: . . . Destruam parietem, quem liniistis absq; temperamento.* Et quid hæreses horum temporum nisi veterum hæresium incrustationes, postquam semel ab Ecclesiæ Catholicæ veritate desciverunt?